Төрөөбүт түөлбэбит чэчирии сайыннын!

2008 сыл

САНГА ОЛОХ

Чурапчы улууһун сахиата

Кулун тутар 15 күнэ СУБУОТА

№ 39 (9791)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

МЫНДАҒААЙЫ НЭҺИЛИЭГИН ИҺИНЭН ҮЛЭЛИИР АҒА СҮБЭТЭ

"Аҕа сүбэтэ" Чурапчы улууһутар 90-с сыллартан тэриллибитэ. Маннан сиэттэрэн улууспут нэһилиэктэригэр бу хамсаһыны саҕаланан аҕа оруолун үрдэтиигэ, дьарыктаах буолуута күүстээх үлэлэр ыытыллар буолбуттара. Түмсүүлэр араас тэрээһиннэргэ, дьаһалларга кыттан бэйэлэрин кыахтарын, үлэ түмүктээх буолуутун дьоҥҥо-сэргэҕэ көрдөрбүттэрэ. Бу курдук Мындаҕаайы нэһилиэгэр "Аҕа сүбэтэ" түмсүү хаһыс да сылын тэриллэн үлэлиир.

Бу түмсүүгэ иккис сылын председателиэнэн Афанасий Савельевич Собакин үлэлиир. Кинилэр нэһилиэк иһинэн араас дьаһаллары, конкурстары, улуус таһымнаах күрэхтэри, культурнай-массабай тэрээһиннэри тэрийэн, кыттан, ыытан кэлбилэр. Түмсүү үлэтин-хамнаһын туһунан Афанасий Савельевич бу курдук кэпсиир.

– Афанасий Савельевич, эйиги сүбэҕит сүрүн хайысхатын, үлэтин туһунан кэпсээ эрэ.

– Биһиги нэһилиэк үлэтигэр-хамнаһыгар эр дьоммутун, уол оҕолору сыһыарыы сүрүн соруктут буолар. Былааммыт оҥкулунан албэх хайысхалаах үлэни ыытабыт. Улуус араас тэрээһиннэригэр, күрэхтэригэр кыттан аҕа, уол оҕо оруолун үрдэтэбит. Уол оҕону, оскуоланы кытта ыкса үлэлэн патриотическай тыыннаах үөрэтэбит. Соҕотох аҕалары кытта ыкса сибээс тутабыт. Балаһыанньаларын билэн араас көмөлөрү оҥоробут.

Түмсүүгэ дьиэ кэргэн специалиста, төрөппүт комитета, социальнай педагог, түөлбэлэр, нэһилиэк дьаһалтата ыкса былааннары торумнаһан үлэлиир.

2007 сыл кулун тутар 29-30 күннэригэр ыытыллыыбыт республика аҕаларын I съезнигэр кыттан кэлбиппит. Чурапчыттан 15 буолан бардыыбыт. Мындаҕаайы нэһилиэгин аҕатын сүбэтэ Дьиэ кэргэн уонна оҕо аймах комитетын Бочуттуой грамотатыгар наградаламмыыбыт.

– Сүбэҕитигэр хас чилиэннээхтит?

– Тоҕус түөлбэ талбыт аҕа баһылыктара, "Таастаах" баһынай хаһаайыстыба салайаччыта, партийнай тэриллэ секретара, төрөппүт комитетын председателэ, оскуолаҕа пионерскай хамсаһыны тэрийбит, үс кыталык кыһыс: амарах аҕата Степан Егорович Кожуров уонна "Адам" баһынай хаһаайыстыба салайаччыта Валерий Михайлович Дьячковскай сүрүннэн үлэлэһэллэр. Биирэ түмсэ эрэ түстэрбит араас дьаһаллары, күрэхтэри былаанныыллыыбыт.

– Улуус ыытар дьаһалларыттан ураты эйиги түмсүү туох тэрээһини ыытыыгыт?

– Үлэбит биир сүрүн хайысхатынан урукку аҕа кэлиэхэбит дьонун аатталарын үйэтитии буолар. Ол иһин 2006 сыллан сылын аайы кинилэр сырдык аатталарыгар мемориаллары, бэлиэ миэстэлэри туруорабыт. Бастакы үлэбитинэн Социалистическай Үлэ Героя Р.И.Константинов мемориал пааматынныыгын реконструкциялаан, саҥардан оҥоруубут буолар. Онтон 2007 сыллаахха Аҕа дойду сэриитигэр барбыт дьоммутутар анаммыт мемориалы айан суолутар туруордубут. Гражданскай сэриигэ барбыт дьоҥҥо эмиэ бэлиэ оҥорор былаанныахпыт.

– Араас паамятниннэктэри, мемориаллары туруоруу элбэх үбү эрэйэр сэрэйиллэр. Үбүлээһиниттит боппуруоһа хайдаҕый?

– Үбүлээһиини нэһилиэк дьаһалтата үйэнар. Онтон оҥорор, салайар үлэтигэр сүрүн улаатыар дьоммуун кыттыа оҥоробут. Оҕолору кыттыһыннара иликпит. Бу үлэбит оҕолорго аҕа көлүөнэ сыаналаммат кылаатын көрдөрөргө, көрдөрөргө тоҕүү күүс буолуо диэн эрэнэбит.

– Бу үлэ таһынан өссө атын интэриэһинэй тэрээһиннэри ыытарыгыт истибитим.

– Оннук. 2007 сылга В.В.Павлов көҕүлээһинэн нэһилиэк аҕалара күөллэргэ балыгы тарҕатыыны саҕалаатыбыт. Бу үлэбитин сылын аайы ыытыахпыт. Оны тэҥэ бу сыллан хайыһар спордун пропагандалыыр, бу көрүнү сорҕутэр, урукку таһымыгар тиэрдэр сылаллаах нэһилиэктитигэр түөлбэлэринэн хайыһар күрэҕин ыытабыт. Улууска ыытыллар хайыһар күрэҕэр курдуттун кыттабыт.

– Иннинэ былааннаргыт?

– Ыллыбыт үлэлэрбитин салгыы ыытабыт. Атын нэһилиэктэри кытта уопут атастаһар баҕа санаалаахпыт. Оны тэҥэ нэһилиэк аҕаларын уонна уолаттар уустуран оҥоһуктарыгар быыстапка тэрийэн кинэг эйгэҕэ таһаарыахпыт.

– Аҕа сүбэтэ соҕотох, оҕдообо ыйаҕа көмөлөһөр дуо?

– Быйыл ыччат түмсүүтэ тэриллиэ. Кинилэр программаларыгар бу үлэ ыллыллыа. Оны тэҥэ оскуолабыт оҕолоро "Тимуровскай хамаанда"тэриэн көмөлөһөллөр. Маннык оҕону үлэҕэ иитии түүктэрдээх даҕаны.

– Түмүкэ улууһун дьоҥҥутар-сэргэтигэр туох этиигит эстэй?

– Биһиги Чурапчыбыт дьаһалтатын ыытар политикатын уонна дьиэ кэргэн отделын үлэтин өйүүбүт. Кинилэр ыытар тэрээһиннэригэр кыахпыт баарынан кыттабыт. Дьиэ кэргэн сыла биллэриллибитинэн нэһилиэк баар түмсүүлэрин үлэлэрэ таһаарыллаах буоллун. Түөлбэбит, нэһилиэкпит, улууспут сайдыытыгар сөмөй кылаатыгыт киллэрсиҥиҥ.

Айталина АДАМОВА.

Улууска бу күннэргэ

СИБЭККИ ДЫРГЫЛ СЫТЫГАР УЙДАРАН

Саҥдал сааны көрсө Мутудай нэһилиэгэр дьахталлар дуураларыгар самаан сайыны эрэгтэн, "Аламай күн аанньаллара" сиэлэрэй сибэкки ыһыаҕын ыһан, дьоро киэһэ буолан ааста.

Дьахталлар барахсаттар уйаҕас нарын сүрэхтэрин үөрүүнэн толорон, нэһилиэк эр дьонун аатыттан "Мутудай нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллии дьаһалтатын баһылыга Пермяков Кузьма Иннокентьевич бу киэһэ мустубут кэрэ анардарга барыларыгар тыыннаах сибэкки бэлэх уонна, эҕэрдэ тылын аналта. Тыыннаах сибэккини - сир иэйэн симиэр, дьон сүрэҕэр үөрүүнү, аан дойдуга кэрэни тарҕатар аналлаах саамай кэрэ бэлэҕи тутан долгуйа үөрдүбүт.

Сыныаланг кинини биир гына тунуйбут сибэкки дыргыл сытыгар уйдаран "Сыл бастыҥ эбээтэ", "Кэлүөнэкэн көрсүһүү" дьахталлар иккиардыларыгар күрэхтэр үрдүк тэрээһиннээхтик буолан аастылар.

Түөлбэлэринэн "Сыл бастыҥ эбээтэ" нэһилиэк бастыҥ эбээлэрин түмэн, 5 түһүмэҕинэн ыытыллына. "Кэскил" түөлбэттэн ветеран-педагог, "Айан" баһынай хаһаайыстыба салайаччыта, нэһилиэккэ, улууска, республикаҕа ыытыллар дьаһалларга өрүү иннини күүгүнэ сылдьар, албэх сиэн оҕо эбээтэ В.Г.Макарова, "Сардаана" түөлбэттэн бухгалтер идэлээх Л.С.Оконешникова, "Молодежнай" түөлбэттэн пищекомбинат кондитера М.К.Пермякова, "Киин" түөлбэттэн "Чуораанчык" уһуйаан завхоһа А.С.Сивцева, "Илин" түөлбэттэн Е.Ф.Дьячковская кыттыбыт ыллылар. Конкурс 5 түһүмэҕинэн ыытыллына. Имитэс үөнүү уикүүлэннэ, ыйбаҕай ырыа ыллаана, талба талаан арыыта, саха аһын бастыҥа тардыллына. Күрэх түмүгүнэн биһиги көмүс эбээлэрбитигэр анал бэлиэ ааттар ананнылар: "Талба талааннаах эбээ" А.С.Сивцева, "Бастыҥ астаах эбээ" В.Г.Макарова, "Кэрэ мэссүөн" Е.Ф.Дьячковская, "Саха таҥаһын бастыҥа" Л.С.Оконешникова буоллулар. "Нэһилиэк бастыҥ эбээтэ" аатын ылла Марта Кэнчэригнэ Пермякова.

Кэлүөнэкэн кэрэ куолар көрсүһүүлэрэ 5 түһүмэҕинэн ыытыллына: бөҕөнү билиһиннэрии, мода көрдөрүү, талааны арыйыы, бүлүүдэ көмүскэһиигэ, боппуруостарга эпиизэттэһии. Түмүкэ кэлүөнэлэр барыы сибэкки бэлэх туттулар. Бу дьоро киэһэни Надежда Толстоухова, Петр Слепцов кинэн-саҕалаан ыыттылар.

Анна КОРЯКИНА.
Мутудай.

ТЫЛ УЧУУТАЛЛАРЫН СЕМИНАРА

Төрөөбүт сахабыт тыла – иитэр тыл, нуучча тыла - үөрэх тыла, онтон омук тыла – аан дойдуга тахсар сайдыы тыла диэн барыы билэбит. Билиҥҥи сайдыылаах үйэҕэ бу үс тылы толору баһылаабыт киһи ордук ситиһиилээх буолара өйдөнөр.

Ааспыт ыйга Чурапчы улууһун үөрэҕин салалтатын научнай-методическай отдела (С.В.Тобохов), тыл учууталларын улуустааҕы методическай холбоһуктара тэрийэн "Инновационные технологии в преподавании языков в рамках деятельностно-компетентностного подхода к образовательному процессу в условиях модернизации образования" диэн семинар буолан ааста. Улуус барыы оскуолаларыттан 92 учуутал кыттыыны ылла. Тэрийэччилэр кэлбит дьону төрөөбүт тыл, сурук-бичик күнүнэн эҕэрдэлээн, үлэҕэ-хамнаска, тус олохха ситиһиилэри баҕаран алгыс тылларын аналаабыт. СР үөрэҕириитин туйгуна, "Россия бастыҥ учуутала – 2007" анал аат хаһаайына, улуустааҕы гимназия нуучча тылын учуутала М.Н.Керемясова "Инновационные педагогические технологии" диэн темаҕа лекция аахта. Бу кэнэ семинар кыттыылаахтара талан аһаҕас уруоктарга, маастар кылаастарга сыыппыттар. Барыта 9 уруок, 7 маастар-кылаас ыытылынна.

Бу семинарга кыттыбыт барыы учууталлар аныгы үйэ ирдэбилигэр эпиизэттиир информационнай, компьютернай технологиялары толору баһылаан, уруокка тутталларын кэрэхсэтибит. Учуутал үлэтигэр практическай өттүнэн ордук туһалаах семинар буолла диэн үгүс киһи бэлиэтээта. Аһаҕас уруоктары, маастар-кылаастары биэрбит биир идэлээхтэрбитигэр, Чурапчы улуустааҕы гимназиятын администрациятыгар махтанабыт.

Ф.Н.БОЛДОВСКАЯ, М.Н.КЕРЕМЯСОВА, Н.А.БЕЛОЛЮБСКАЯ,
Чурапчы улуустааҕы гимназиятын учууталлара, тыл учууталларын УМХ салайаччылара.

РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОНАТА ЫЫТЫЛЛЫАҒА

Быйыл кыһын Чурапчыга элбэх республиканскай таһымнаах күрэхтэһиилэр, турнирдар ыытыллыылар. Бэрт сотору, кулун тутар 21–23 күннэригэр Чурапчытааҕы интернат-оскуола спортивнай саалатыгар мас тардыһыытыгар Саха Республикатын чемпионата буолаары турар. Спортсменнар 18 ыйааһынтан кирсиэхтэрэ. Барыта 20 хамаандаттан 260-са мадьыны кыттара-былааннаналар. Барыы ыйааһыннарга республика бүтүннүү күннэргэ күүстээхтэрэ, үүнэн иһэр эраллэрэ күөн көрсүһүөхтэрэ.

Чемпионат кэмигэр республика, Чурапчы улууһа киэн туттар спортсмеммытын, мас тардыһыытыгар спорт маастарын, республика хас да тогүллэх чемпионун, араас турнирдар кыайыылаахтарын Николай Владимирович Барашковы улахан спортан атаарыы, чиэстээһин буолуоҕа.

Чемпионат тэрээһинин, ыытыллыытын былааннааһынтан, эпиизэттээхтэри анаах сүбэ мунньаҕар улуус баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйааччы Дария Михайловна Лобанова ананан тустаах быһаарыы ылылынна.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Эн киириилээх-тахсыылаах, бу олохто тугу да куоттарыаххын баҕарбат киһи буоллаххына: ...Бу, эн балаһан.

Манна мэлдьи эдэр эрэ ыччакка буолбакка, билиэн-көрүөн баҕалаах дьоҥҥо барыларыгар анаан суруйабын.

Саха ыччата өркөн өйгүнэн, тобуллабас толкуйгунан "Сэргэх буол!".

ТЕЛЕФОН ТАЛАБЫТ

Чуратчыга соловай сибээс киирбитэ балай да өр буолла. Билигин үүс киһиэхэ мобильнай телефоннаах. Телефон сорох дьоҥҥо сибээс эрэ ньыма наада, сорохтороо мультимедиата ордук наадалаах, оттон сорохтор стильнэй киэргэл буоларын баҕыраллар. Маҕаһыыннарга араас көрүү телефон бөдөө баар, олортон ханнык талан ылыахха? Ханнык телефон эйэҕэс саамай сөп, сыанатын да өттүгэн табыгастаах буолуой?

Аан бастаан ханнык телефоннар туох үчүгэйдэхтэрин, куһаҕаннаахтарын көрүөххэ. Аан дойду үрдүнэн билигин түөрт мобильнай телефоннары онорор фирма барыларыттан лаппа күүстээхтэр, Nokia, Samsung, Motorola, Sony Ericsson.

Nokia – саамай тарҕаммыт телефон. Кини хаачыстыбата, да үчүгэй, саамай үчүгэй сибээстээхтэргэ киирсэр уонна олус бөдөг. Бу фирма телефону онгоруута улахан болҕомтоно уурарыттан клиеннэр киниэхэ итэҕэйэллэр. Nokia представительскай кылаас телефона диэххэ сөп, серьезнай, деловой дьон ордороллор. Nokia өссө бөдөг үгүөтүгэн батарейката буолар. Бу телефон итэҕэстэриэхэ бастатан туран сыаната уонна тас көрүнэ буолаллар. Сорох Nokia мультимедиа өттүгэн мөлтөх буолар. Сүрүннэн эттэхпэ хаартыската, ол аата "телефону хайаан да хаартыскаҕа түһэриитэ үчүгэй буолуохтаах", – диир буоллаххытына – бу телефону үчүгэйдик үөрэтэн эрэ баран ылыахха наада.

Samsung – бу телефон ордук эдэр дьон тас көрүнүн ньыма ордороллор. Бу фирма дизайнердара үчүгэйдик үлэлиллэр. Сибээс өттүгэр эмиэ үчүгэй. Функциональноһа мультимедиата да хаалсыбат эрэдэ, маннаҕар үчүгэйдэр баалларыгар. Холобура бу фирма телефоннара дисплейдэрэ мөлтөх буолааччы уонна "фотокамератын "галочка" эрэ ньыма онгорбуттар дуу", – диэн боппуруос үөскэппит. Оттон уопсайынан ылан көрдөхпө, Samsung ортоку кылааска киирэр, атыннык эттэхпэ: хаачыстыбата сыанатыгар эппиэттиир.

Motorola – бу фирма рекламатын да көрдөхпө телефоннарын тас көстүүтүгэр ордук охтоллорун ойдуохпэ сөп. Motorola эмиэ эдэр дьон сөбүлээн илдьэ сылдьар телефона. Атын фирмалартан лаппа үчүгэйэ диэн дисплейэ уонна туттарга чэгиэнитэ буолаллар, интерфейсын ханнык баҕар киһиэхэ ойдөнөр гына онгороллор. Хомойуох ньыма Motorola эмиэ мөлтөх өрүттэрдээх, бу телефону сетьтэн ыраах илдьэ сылдьар соччото суох – сибээһиттэн киһи ньиэрбинэйдиир. Быста-быста кэллэриэ баһылыа, батарейкан бүтэн эрэр буоллаҕына олох да сүтэн хаалар. Аны туран батарейката өр барбат, сотору-сотору иитиллиэхпэ наада.

Sony Ericsson – мультимедиа. Мультимедианы саамай табыгастаахтык онгорор фирма бу баар. Ол аата – музыкальнай проигрывателэ, фотокамерата ордук үчүгэй хаачыстыбалаахтар. Оттон дисплейэ – эчи улаханьын, сырдыгын, чуолкайын, дьэрэкээнин. Музыката суох сатаан олорбот дьоҥҥо аналлаах телефон. Ол эрээри, сибээһинэн Nokia-ҕа баһыйтарар. Сорох моделлар тас көрүнүнэрэ соччото суох буолар. Өссө бөдөг итэҕэйиэн функциональноһа буолар. Бу фирма телефоннарын биир эрэ хайысханан күүскэ үлүһүйэн онгорбуттара, атын функциялара мөлтөх сохпуттар.

Чэ, бу кэннитэн ханнык телефон туох-хайдаҕын примерэ биллибит. Ол эрээри син-биир боппуруос үөскүүр: "Ханнык телефон саамай үчүгэйий?". Эппиэт: Үүс телефоннга быһаарсар дьон этэриэхэ: Sony Ericsson P1i саамай табыгастаах. "Оо, мин ырам, кэҥэриийим Sony Ericsson P1i", – диир да дьон бааллар. Бу телефоннга мин сөбүлээбитим диэн WiFi буолар, ол аата – беспроводной сеть, бэйэтэ компьютер курдук атын компьютерга холбонуон сөп. Маны таһынан достоинстволарга элбэхтэр, ол эрээри, сэрэйиллэрин курдук, бу телефон сыаната ыарахан – 19–20 тыһ. солк буолар. Бу телефону атыылаһыан өптөөх киһи соччо элбэҕэ суох буолуохтаах. Оттон атыыластаххына бэйэҥин саамай сөптөөх, табыгастаах телефону ылыым диэн сананыахха сөп. Бу телефон сыанатыгар толору эппиэттиир.

Оттон арай мин бу телефону ылар кыаҕым суох эрээри, син-биир саамай үчүгэйи көрдүүм? Чэ арай мин 2 тыһ. солкуобайдаахпын, бу харчыбар ханныгы ылабын?

Бэрэдэктиэнэ барыахха. Миньыыам этэ сабаҕалаан.

2 тыһ. солкуобайга – Nokia 1110i. Бу саамай тарҕаммыт телефон. Бу телефон хаһаайыттара хаһан да кэмсинэ сылдьалларын көрбөтөбүт. Олус боростуой, сиэнэ үчүгэй, батарейката 4-5 күн иитиллибэккэ сылдьар.

3 тыһ. солкуобайга – Nokia 2310, бу телефон FM радиолаах, цветной экраннаах, батарейката эмиэ Nokia 1110i курдук.

4 тыһ. солкуобайга – Sony Ericsson T 250i. Бу телефон алюминиевай корпустаах, ол аата – бөдөг, FM радиолаах, 0.8 м/п (мегапиксель) хаартыскалаах. Эбэтэр Motorola RAZR V3. Бу эмиэ сыанатыгар эппиэттиир, стильнай телефон.

5 тыһ. солкуобайга – Samsung E250. Samsung MP3 плеердээх, радиолаах, 0.3 м/п хаартыскалаах уонна тас көрүнэ да үчүгэй – слайдер.

6 тыһ. солкуобага – Sony Ericsson W300i. FM радиолаах, MP3-лаах, фотокамералаах, BlueTooth-таах, ИК порттаах.

7 тыһ. солкуобайга – Motorola SLVR L7E. Бу телефон тимир корпустаах, музыкалаах, хаартыскалаах (1.3 м/п), сыанатыгар эппиэттиир.

8 тыһ. солкуобайга – Samsung E570. Бу телефону тас эрэ көрүүгүн ньыма да ылыахха сөп. Хаачыстыбаннай музыкалаах, 1.3 м/п-лаах фотокамералаах, оны таһынан араас функциялара элбэхтэр.

9 тыһ. солкуобайга – Nokia 6300, Sony Ericsson K550 (хаартыскаҕа үчүгэй), Sony Ericsson W610 (MP3-та үчүгэй), Samsung E900, Motorola ROKR Z6, Nokia 7373.

10 тыһ. солкуобайга – Nokia 6288 слайдеры, Motorola RAZR V6 эбэтэр 2.0 м/п-лаах хаартыскалаах, тимир каркастаах Samsung D840 ылыам этэ.

Бу суруллубут барыта тус бэйэм эрэ санаам, реклама да туох да буолбатах. Мин сүбэлиибин – эһиги талаҕыт.

Маны таһынан өссө атыыныгы этэхпэ:

Саамай бөдөг телефон – Nokia моделлара барыта.

Саамай үчүгэй сибээстээх – Nokia моделлара барыта.

Саамай үчүгэй хаачыстыбалаах музыкалаах – Sony Ericsson W200i (5–6 тыһ. солк.), Sony Ericsson W950i (15 тыһ. солк.), Nokia 6290 (11 тыһ. солк.) эбэтэр Nokia N81.

Саамай үчүгэй фотокамералаах – Sony Ericsson K550i cybershot. Бу телефон фотокамерата 2.0 м/п-лээх уонна автофокустаах (8–9 тыһ. солк.). Бу суруллубут телефоннар сыаналара маҕаһыын аайы атын-атын буолуохтарын сөп.

Nokia 6288

Samsung E570

Motorola RAZR V6

Sony Ericsson W610

Nokia 6300

Motorola SLVR L7E

Дьол диэн тугуй?

"Дьоллоох буол", "дьоллоохтук олоруҥ", "дьоллоохтук айаннаа", – бу этиилэргэ эрэ киһи олохтоох дьоллоох буолар сыаллаах диэн өйдүөхпэ сөп. "Дьол диэн тугуй?", – диэн ханнык баҕар киһиттэн ыйыгтахпына, араас эппиэттэри истиэхпит. Дьол туругун научнайдык быһаарыахха сөп дуо? Мин бу ыстатьйаҕа бэйэм санаабын ырыта сатыам.

Үүс киһи этэриэн – "Дьол туох баарын барыта үчүгэй буоллаҕына кэлэр". Ол аата толкуйдаан көрдөхпө: киһи дьоллоох буоларыгар хас да аспект баар буолуохтаах. Холобур: үчүгэй үлэ, дьиэ-уот, дьиэ кэргэн, бай-дуол. Оттон үөһэ этиллибиттэн туга да суох киһи дьоло суох дуо? Өссө биир холобур: сарсыарда үйэктубутун сып-сырдык, сып-сылаас күн көрөн турар, эн бэйэҥин, хайдах да материальнай туруктаах буоллаҥын, дьоллоҥуган сананаҕын. Бу эмиэ дьол дуо? "Дьол ыра санааҕын толордохпуна кэлэр", "дьол сөпкө олорор өйдөбүлүттэн кэлэр", – диэн эмиэ сөп курдук, оттон сорох дьон баалларыгар дии, ис-истэриттэн наар үөрэ-көтө сылдьаллар, кинилэргэ дьоллоох буоларыгар туугу да ситиһэллэрэ наадата суох. Дьол туруга киһи төрөөбүттэн ыйыгэр баар дуу? Оччоҕуна дьолу биһиги эккирэтиэхтээхпит дуо? Дьол өйдөбүлүн ситиһэри тугу эрэ онгорор наада дуо? Дьоллонору сыал онгостуохха сөп дуо? Боппуруоһу маннык туруордахха хоруйдар тиийэн кэлэллэр: дьол удовлетворениеттан кэлэр, ол аата, биһиги ирдэбиллэрбитин толордохпутуна. Манна материальнай, духовнай сыаннастар киирэллэр. Материальнай: биһиги организмыт тирдэбилэ (миньигэс ас, сылаас орон, секс о. д. а.), духовнай: тугу эрэ ситиһии, кыайыы-хотуу, комплимент о. д. а. Оччоҕуна биһиги эрдэ дьоллуур туохтан эмитэ тоҕо хал буолабыттый? Наар биир аһы сиитэн эмиэ тоҕо хал буолабыттый? Наар биир хайдаҕылы истэ сылдьыа этибит буоллаҕа дии. Биһиэхэ хайаан да санаттан-сана, билэ-көрө сиикпит наада. Ол аата биһиги өрүүтүн дьолу көрдүү сылдьыахтаахпыт дуо? "Дьол киһиэхэ өрүүтүн баар, оҥу көрө эрэ үөрэнэхпитин наада", – диэн сөп дуу? Ханна баҕар, сырыттахпына, төһө да харчылаах, хайдах баҕар дорообуйалаах буоллахпына эмиэкэ, туохтан да тутулуга суох, дьоллонуохха сөп. Айылҕа көстүүтүттэн, туох эрэ үчүгэйи санаан кэлэн, тыынналах сылдьарыттан. Маннык турук эмиэ дьол буолар дуо? Оннук буоллаҕына бэйэбитин дьоллоохтук сананнарга үөрэниэхпэ уонна туохха да наадыйбакка, туугу да ымыгыннаҕа олоруохха. Бу эмиэ сыыһа. Киһи син-биир, туохха эрэ талаһар, тугу эрэ баҕарар. "Хас киһи баар да, оччо санаа баар" диэллэрэ сөп. Хас биирдии киһиэхэ дьол өйдөбүлэ тус-туспа буолар. Онно төһө элбэҕи билэрин, олохтоох уопутун оруолу оонньуур. Кырдьаҕас дьон, эдэр дьоннооҕор дьоллоох буоллаллар, "тоҕо" диэтэхпинэ кырдьаҕас киһи туох куһаҕанын, туох үчүгэйин, тугу эрэ ньиэрэ хайдах түмүктээх буоларын эдэр киһиттэн ордук үчүгэйдик билэр. Оттон эдэр киһи сыыһаҕа элбэх, сороҕор тугу баҕарарын да билбэт буолар. Онон киһи-киһи дьол диэн тус-туспа өйдөбуллэх. Холобур: хаһан да "кэмпиэт" диэнин амсайбатах, истэн да көрө илик киһи, хантан билэн ону сиэн баҕарыай? Оттон "сиэбит" киһи ону өссө баҕарар. Оччоҕо "төһөнөн аҕыйаҕы билэриҥ, төһөнөн аккаастанар да, оччоҕо дьоллоох буолаҕын дуо"? диэн боппуруос үөскүүр. Биир өттүнэн көрдөхпө оннук "экономическай" өттүнэн быдан табыгастаах буолар. Киһи төбө элбэҕи билэр да ирдэбилэ үрдүк буолар. Ол аата, кини дьолу ситиһэрэ ыарахан. Оттон кырдьаҕас киһи бу боппуруоһу объективнай өттүнэн көрөр: "кэмпиэтэн" тиис ыалдьарын билэр, ол иһин бэйэтэ аккаастанар. Кини дьолго эмиэ объективнайдык сыһыаннаһар. Сөбүлэһэргит буолуо: эдэр киһи дьоло кылгас, ол эрээри улахан уонна сырдык, сулус түһэрин курдук.

Аан дойдутааҕы статистиканан саамай дьоллоох дьоннорунан – религиознай (атыыныгы этэхпэ ханнык эрэ сокуоннарынан олорор) дьон буолаллар. Кинилэр атын дьоҥҥо тэҥнэн көрдөхпө, эрдэттэн суруллубут ыйаахтарынан, сүбэлэриэн олороллор, ол иһин "дьол диэн тугуй?" диэн боппуруоска бириэмэлэрин бараабаттар, сыыһаларыхалтыларын онгороллоро аҕыйах буолар. Оччоҕуна таҥараҕа итэҕэл киһини толору дьоллуур дуо? Биир оттүнэн көрдөхпө: оннук сокуоннарынан эрэ олорор буоллахпына эн бэйэҥ индивидуальноскын сүтэрэҕин, индивидуальность сүтүүгүнэ киһи сүтэр, киһи суох буоллаҕына – дьол суох.

Бу холобуру өр уонна тереппүт курдук көрүөхпэ сөп. Религия – тереппүт буолар, кини туох куһаҕанын, үчүгэйин билэр, оҥотун – киһини дьоллуу сатыыр. Оттон киһи олоҕун уопутуттан көрөн дьол диэн бэйэтэ ону ойдөбуллэнэр уонна ону ситиһэр, тереппүттэрэ ону ойдөөбөт да буоллахтарына.

Билигни биириэмэҕэ биир мөккүөрдэхпэ боппуруос "харчы дьолу аҕалар дуо?" диэн буолар. Мин санаабар, олбатах буоллаҕына олох сүрүн сыала бугу да биэрбөт, харчы коннору, киһиэхэ санаатын толоруутар көмөлөһөччү эрэ буолар. Онон дьол диэн киһи олоҕун, ис туругун позитивнай өттүнэн көрүүтэ буолар диэхпэ сөп. Саамай кылаабынайа, хас биирдии киһи санаабын. Оччоҕуна эрэ киһи тугу ситиһиэн баҕарарын туоху дуу, эбэтэр айылҕаҕа тахсан сыныанан киирэн дьоллоох буоларыттыгар баҕарабын.

ОРТ 1-й канал

Понедельник, 17 марта
5.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
10.20 "Модный приговор"
11.20 "Контрольная закупка"
12.00 Новости
12.20 Т/с "Убойная сила".
13.20 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.30 "Понять. Простить"
15.00 Новости
15.20 "Дворцовые тайны времен Леонида Брежнева". Фильм 1-й
16.00 "Огонь любви". Многосерийный фильм
17.00 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости
18.20 Жди меня
19.10 "След"
20.00 "Принцесса цирка". Многосерийный фильм
21.00 Время
21.30 "И все-таки я люблю..." Многосерийный фильм
22.30 "Дети-экстрасенсы"
23.30 Ночные новости
23.50 Владимир Познер, Иван Ургант в проекте "Однажды в Америке"
0.50 Теория невероятности.
1.40 Жаклин Биссет в фильме "Принц Америки"
3.05 Комедия "Клерки-2" до 4.35

Вторник, 18 марта
5.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
10.20 "Модный приговор"
11.20 "Контрольная закупка"
12.00 Новости
12.20 Т/с "Убойная сила".
13.20 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.30 "Понять. Простить"
15.00 Новости
15.20 "Дворцовые тайны времен Леонида Брежнева". Фильм 2-й
16.00 Т/с "Огонь любви".
17.00 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости
18.20 "Пусть говорят"
19.10 "След"
20.00 "Принцесса цирка". Многосерийный фильм
21.00 Время
21.30 "И все-таки я люблю..." Многосерийный фильм
22.30 Спецрасследование. "Жизнь или кошелек"
23.30 Ночные новости
23.50 "Код жизни". Фильм 2-й
0.50 Ударная сила. "Небесные доспехи"
1.30 "Доброй ночи"
2.30 Триллер "Идеальное убийство"
4.20 "Детективы" до 4.50

Среда, 19 марта
5.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
10.20 "Модный приговор"
11.20 "Контрольная закупка"
12.00 Новости
12.20 "Убойная сила". Многосерийный фильм
13.20 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.30 "Понять. Простить"
15.00 Новости
15.20 "НЛО. Вторжение на Землю"
16.00 "Огонь любви". Многосерийный фильм
17.00 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости
18.20 "Пусть говорят"
19.10 "След"
20.00 "Принцесса цирка". Многосерийный фильм
21.00 Время
21.30 "И все-таки я люблю..." Многосерийный фильм
22.30 "Фанаты и поклонники"
23.30 Ночные новости
23.50 Искатели. "В списках погибших не значился"
0.40 "Доброй ночи"
1.30 Том Хэнкс в фильме "Аполло-13"
3.50 "Сокровища Земли" до 4.45

Четверг, 20 марта
5.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
10.20 "Модный приговор"
11.20 "Контрольная закупка"
12.00 Новости
12.20 Т/с "Убойная сила".
13.20 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.30 "Понять. Простить"
15.00 Новости
15.20 "Страсти над вечным покоем"
16.00 "Огонь любви". Многосерийный фильм
17.00 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости
18.20 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым
19.10 "След"
20.00 Т/с "Принцесса цирка".
21.00 Время
21.30 "И все-таки я люблю..." Многосерийный фильм
22.30 "Человек и закон"
23.30 Ночные новости
23.50 "Судите сами"
0.40 "Доброй ночи"
1.40 Комедия "Большой толстый лгун"
3.00 Дональд Сазерленд в комедии "Китайские похороны" до 4.40

Пятница, 21 марта
5.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
10.20 "Модный приговор"
11.20 "Контрольная закупка"
12.00 Новости
12.20 Т/с "Убойная сила".
13.20 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.30 "Понять. Простить"
15.00 Новости
15.20 "Последний узник Шпандау"
16.00 Т/с "Огонь любви".
17.00 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости
18.20 "Пусть говорят"
19.10 Поле чудес
20.00 "Принцесса цирка". Многосерийный фильм
21.00 Время
21.25 Премьера. Евгения Добровольская, Александр Абдулов, Михаил Ефремов, Дмитрий Певцов в фильме Станислава Говорухина "Артистка"
23.20 Закрытый показ. Премьера. Александр Балуев в фильме Андрея Звягинцева "Изгнание"
3.10 Джефф Бриджес, Робин Уильямс в фильме "Король-рыбак"
5.20 "Детективы" до 5.45

Суббота, 22 марта
5.50 Марина Зудина в детективе "Исповедь содержанки"
6.00 Новости
6.10 Детектив "Исповедь содержанки". Продолжение
7.30 Играй, гармонь любимая!
8.10 Дисней-клуб: "Лило и Стич"
9.00 Слово пастыря
9.20 Здоровье
10.00 Новости
10.10 "Смак"
10.50 Премьера. "Софико Чаурели. "Жизнь прекрасна..."
12.00 Новости
12.10 Анна Большова, Сергей Астахов в фильме "Любовь и страхи Марии"
14.10 "Мамы знаменитостей"
15.10 Фильм Станислава Говорухина "Артистка"
17.00 "Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным
18.00 Времена
19.00 Премьера. "Бывшие жены"
20.00 "В мире людей"
21.00 Время
21.20 "Цирк"
23.40 Николь Кидман, Джуд Лоу в фильме "Холодная гора"
2.20 Мэг Райан в фильме "В стране женщин"
4.00 Холли Берри в фильме "Их глаза видели Бога" до 5.50

Воскресенье, 23 марта
6.00 Новости
6.10 Петр Вельяминов в остросюжетном фильме "Хищники"
7.50 Армейский магазин
8.20 Дисней-клуб
9.10 "Умники и умницы"
10.00 Новости
10.10 "Непутевые заметки"
10.30 Пока все дома
11.20 "Фазенда"
12.00 Новости
12.10 Премьера. "Алексей Ягудин. Любовь, боль и лед"
12.40 Фильм "Голубая стрела"
14.20 "Табу. Последний шаман"
14.50 Чемпионы КВН. "Вне игры". "Театр КВН ДГУ"
16.20 Галина Польских, Евгений Матвеев в фильме "Любить по-русски 3. Губернатор"
18.00 "Жена для олигарха". Документальный фильм
19.00 "Две звезды"
21.00 Воскресное "Время". Информационно-аналитическая программа
21.50 Фильм "Знак судьбы"
23.50 Футбол. Чемпионат России, II тур. "Москва" – "Зенит"
2.00 Фильм "Гавайская свадьба"
3.40 Чарльз Бронсон в приключенческом фильме "Жажда смерти-2" до 5.00

РТР 2-й канал

Понедельник, 17 марта
05:00 "Доброе утро, Россия!".
09:00 Фильм "Мы странно встретились". 2007 г.
10:45 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
11:00 ВЕСТИ.
11:25 ВЕСТИ-САХА.
11:45 Т/с "Частный детектив"
12:40 "Конек-горбунок". Мультфильм.
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-САХА.
14:40 Т/с "Мачеха".
15:35 "Суд идет".
16:30 "Кулагин и партнеры".
17:00 ВЕСТИ.
17:30 ВЕСТИ-САХА.
17:50 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
18:05 "Женщина без прошлого". Телесериал.
19:00 Т/с "Родные люди".
20:00 ВЕСТИ.
20:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-САХА.
20:50 "Спокойной ночи, малыши!".
21:00 Т/с "Тайны следствия".
22:50 "Городок".
23:50 "ВЕСТИ+".
00:10 "Частный детектив".
00:40 "Синемания".
01:05 "Дорожный патруль". до 01:18

Вторник, 18 марта
05:00 "Доброе утро, Россия!".
08:55 "Контракт со смертью. Рудольф Нуриев".
09:50 "Опера. Хроники убойного отдела".
10:45 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
11:00 ВЕСТИ.
11:25 ВЕСТИ-САХА.
11:45 "Опера. Хроники убойного отдела".
12:40 Т/с "Секретный фарватер". 1987 г.
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-САХА.
14:40 Т/с "Мачеха".
15:35 "Суд идет".
16:30 "Кулагин и партнеры".
17:00 ВЕСТИ.
17:50 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
18:05 "Женщина без прошлого". Телесериал.
19:00 Т/с "Родные люди".
20:00 ВЕСТИ.
20:30 ВЕСТИ-САХА.
20:50 Спокойной ночи, малыши!
21:00 Т/с "Тайны следствия".
22:50 "Спасите наши души. Новорожденные".
23:50 "ВЕСТИ+".
00:10 Фильм "В любви и войне"
02:15 "Дорожный патруль". до 02:28

Среда, 19 марта
05:00 "Доброе утро, Россия!".
08:55 "Такой хоккей нам не нужен. Николай Озеров".
09:50 "Опера. Хроники убойного отдела".
10:45 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
11:00 ВЕСТИ.
11:45 "Опера. Хроники убойного отдела".
12:40 Т/с "Секретный фарватер". 1987 г.
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-САХА.
14:40 Т/с "Мачеха".
15:35 "Суд идет".
16:30 "Кулагин и партнеры".
17:00 ВЕСТИ.
17:50 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
18:05 "Женщина без прошлого". Телесериал.
19:00 Т/с "Родные люди".
20:00 ВЕСТИ.
20:30 ВЕСТИ-САХА.
20:50 Спокойной ночи, малыши!
21:00 Т/с "Тайны следствия".
22:50 "Пятая студия"
23:25 "Ревизор".
23:55 "ВЕСТИ+".
00:15 Фильм "Знаменитые братья Бейкер" (США). 1990 г.
02:25 "Дорожный патруль". до 02:38

Четверг, 20 марта
05:00 "Доброе утро, Россия!".
08:55 "Красота по-советски. Судьба манекенщицы".
09:50 "Опера. Хроники убойного отдела".
10:45 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
11:25 ВЕСТИ-САХА.
11:45 "Опера. Хроники убойного отдела".
12:40 Т/с "Секретный фарватер". 1987 г.
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-САХА.
14:40 Т/с "Мачеха".
15:35 "Суд идет".
16:30 "Кулагин и партнеры".
17:00 ВЕСТИ.
17:50 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
18:05 "Женщина без прошлого". Телесериал.
19:00 Т/с "Родные люди".
20:00 ВЕСТИ.
20:30 ВЕСТИ-САХА.
20:50 Спокойной ночи, малыши!
21:00 Т/с "Тайны следствия".
22:50 "Пятая студия"
23:25 "Ревизор".
23:55 "ВЕСТИ+".
00:15 Фильм "Знаменитые братья Бейкер" (США). 1990 г.
02:25 "Дорожный патруль". до 02:38

Пятница, 21 марта
05:00 "Доброе утро, Россия!".
08:55 "Мусульмане".
09:05 "Мой серебряный шар".
10:05 "Опера. Хроники убойного отдела".
11:00 ВЕСТИ.
11:25 ВЕСТИ-САХА.
11:45 "Опера. Хроники убойного отдела".
12:40 Т/с "Секретный фарватер". 1987 г.
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-САХА.
14:40 М/ф "Ну, погоди!".
15:35 "Суд идет".
16:30 "Кулагин и партнеры".
17:00 ВЕСТИ.
17:30 ВЕСТИ-САХА.
17:50 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
18:05 "Женщина без прошлого". Телесериал.
19:00 Т/с "Родные люди".
20:00 ВЕСТИ.
20:30 ВЕСТИ-САХА.
20:50 Спокойной ночи, малыши!
21:00 "Юрмала". Фестиваль юмористических программ.
22:55 Фильм "Ситуация 202. Страшная сила". 2007 г.
01:00 Фильм "Механик"
02:50 "Дорожный патруль". до 03:03

Суббота, 22 марта
06:00 "Доброе утро, Россия!".
07:30 "Студия Здоровье".
08:00 ВЕСТИ.
08:10 ВЕСТИ-МОСКВА.
08:20 "Военная программа"
08:45 "Утренняя почта".
09:25 "Субботник".
10:05 "Вокруг света".
11:00 ВЕСТИ.
11:10 ВЕСТИ-МОСКВА.
11:20 "Национальный интерес".
12:20 "Сирия и Ливан: Вторая колыбель".
13:15 "Сенат".
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-МОСКВА.
14:30 Геннадий Назаров, Ольга Родина, Валентина Талызина, Борис Новиков и Виктор Павлов в комедии "Воровка".
16:10 "Ты - то, что ты ешь".
17:05 "50 блондинок. Интеллектуальное шоу".
18:05 "Субботний вечер".
20:00 ВЕСТИ.
20:20 Комедия "Ворожея".
00:05 Фильм "Король оружия" (США). 2007 г.
02:00 Фильм "Почтальон всегда звонит дважды" до 04:19

Воскресенье, 23 марта
05:50 Фильм "Командир счастливой "Щуки". 1972 г.
07:30 "Сельский час".
08:00 ВЕСТИ.
08:10 ВЕСТИ-МОСКВА.
08:20 "Диалоги о животных".
08:55 "Вся Россия".
09:10 "Смехопанорама".
10:05 "Сам себе режиссер".
11:00 ВЕСТИ.
11:10 ВЕСТИ-МОСКВА.
11:50 "Городок".
12:20 "Сто к одному".
13:15 "Парламентский час".
14:00 ВЕСТИ.
14:20 ВЕСТИ-МОСКВА.
14:30 "Фитиль №170".
15:15 ВЕСТИ. ДЕЖ. ЧАСТЬ.
15:45 "Честный детектив".
16:15 "Смеяться разрешается".
17:45 "Танцы со Звездами".
20:00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
20:05 "Специальный корреспондент".
21:35 Фильм "Игра в прятки".
23:25 "Сто причин для смеха". Семен Альтов.
23:55 Виго Мортенсен в приключенческом фильме "Капитан Алатристе" (Франция–Испания–США). 2006 г.
до 02:43

НТВ 3-й канал

Понедельник, 17 марта
5.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
8.00 "СЛЕДСТВИЕ ВЕЛИ..."
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.25 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
10.00 "Кулинарный поединок"
11.00 "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС"
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.30 Т/с "СЫЩИКИ-5"
14.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.30 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
17.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
18.00 "СЕГОДНЯ"
18.35 Детективный сериал "ЗАКОН И ПОРЯДОК"
19.35 Остросюжетный сериал "БЕШЕНАЯ"
20.35 Т/с "ВИСЯКИ"
21.40 "СЕГОДНЯ"
22.05 Т/с "СТАВКА НА ЖИЗНЬ"
23.05 "ШКОЛА ЗЛОСЛОВИЯ".
23.55 ПРЕМЬЕРА. "ФУТБОЛЬНАЯ НОЧЬ"
0.30 Художественный фильм "МАКСИМ ПЕРЕПЕЛИЦА"
2.10 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА-4" (США)
3.50 Т/с "ДЕТЕКТИВ РАШ - 2"
4.35 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
До 5.00

Вторник, 18 марта
5.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
8.00 "НАШЕ ВСЕ!"
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.25 "ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ"
10.00 Инна Чурикова, Ирина Ракшина, Владимир Матвеев в остросюжетном сериале "ВИНТОВАЯ ЛЕСТНИЦА"
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.30 Т/с "ТАКСИСТ"
14.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.30 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
17.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
18.00 "СЕГОДНЯ"
18.35 ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "ЗАКОН И ПОРЯДОК"
19.35 Остросюжетный сериал "БЕШЕНАЯ"
20.35 ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "ВИСЯКИ"
21.40 "СЕГОДНЯ"
22.05 ПРЕМЬЕРА. Сериал "СТАВКА НА ЖИЗНЬ"
23.05 "ГЛАВНАЯ ДОРОГА"
23.40 Чеви Чейз в комедии "КАНИКУЛЫ В ЛАС-ВЕГАСЕ"
1.25 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
2.30 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА- 4" (США)
4.15 Т/с "ДЕТЕКТИВ РАШ - 2"
До 5.00

Среда, 19 марта
5.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
8.00 "НАШЕ ВСЕ!"
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.25 "КОМНАТА ОТДЫХА" с Людмилой Нарусовой
10.00 Остросюжетный сериал "ВИНТОВАЯ ЛЕСТНИЦА"
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.30 Остросюжетный сериал "ТАКСИСТ"
14.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.30 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
17.35 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
18.00 "СЕГОДНЯ"
18.35 ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "ЗАКОН И ПОРЯДОК"
19.35 Остросюжетный сериал "БЕШЕНАЯ"
20.35 ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "ВИСЯКИ"
21.40 "СЕГОДНЯ"
22.05 ПРЕМЬЕРА. Сериал "СТАВКА НА ЖИЗНЬ"
23.05 "БОРЬБА ЗА СОБСТВЕННОСТЬ"
23.35 Жан-Клод Ван Дамм в боевике "КИКБОКСЕР" (США)
1.25 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
2.30 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА- 4" (США)
4.15 Сериал "ДЕТЕКТИВ РАШ - 2" (США) До 5.00

Четверг, 20 марта
5.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
8.00 "НАШЕ ВСЕ!"
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.25 "ОДИН ДЕНЬ. НОВАЯ ВЕРСИЯ". Программа Кирилла Набутова
10.00 Остросюжетный сериал "ВИНТОВАЯ ЛЕСТНИЦА"
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.30 Светлана Ходченкова, Максим Аверин, Ольга Остроумова в сериале "КАРУСЕЛЬ"
14.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.30 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
17.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
18.00 "СЕГОДНЯ"
18.35 ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "ЗАКОН И ПОРЯДОК"
19.35 Т/с "БЕШЕНАЯ"
20.35 ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "ВИСЯКИ"
21.40 "СЕГОДНЯ"
22.05 "К БАРЬЕРУ!". Ток-шоу Владимира Соловьева
23.15 "АВИАТОРЫ"
23.45 Антонио Бандерас в фильме "ПАННО ВИЛЬЯ"
1.55 "КРИМИНАЛЬНАЯ РОССИЯ"
2.25 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА- 4" (США)
4.15 Т/с "ДЕТЕКТИВ РАШ - 2"
До 5.00

Пятница, 21 марта
5.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
8.00 "НАШЕ ВСЕ!"
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.25 "ПОБЕДИВШИЕ СМЕРТЬ". Документальный сериал
10.00 Остросюжетный сериал "ВИНТОВАЯ ЛЕСТНИЦА", заключительные серии
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.30 Сериал "КАРУСЕЛЬ"
14.30 "ОБЗОР. СПАСАТЕЛИ"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.30 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
17.30 "ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
18.00 "СЕГОДНЯ"
18.40 "СЛЕДСТВИЕ ВЕЛИ..."
19.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ. РАССЛЕДОВАНИЕ"
19.55 ПРЕМЬЕРА. Александр Самойленко, Наталья Щукина, Евгения Гусева в фильме "ДАЧНИЦА"
21.55 НОВОЕ СМЕЛОЕ КИНО. Владимир Стеклов, Ксения Собчак и Наталья Селезнева в фильме "ВОРЫ И ПРОСТИТУТКИ"
0.05 "ВСЕ СРАЗУ!"
0.35 Айс Кьюб в комедии "СЛЕДУЮЩАЯ ПЯТНИЦА" (США)
2.20 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА- 4" (США)
3.50 Сериал "ДЕТЕКТИВ РАШ - 2" (США) До 4.40

Суббота, 22 марта
4.40 Художественный фильм "ДАЧНИЦА"
6.10 Детское утро на НТВ.
6.30 "СКАЗКИ БАЖЕНОВА"
7.00 "СЕГОДНЯ".
7.15 Лотерея "ЗОЛОТОЙ КЛЮЧ"
7.50 "БЕЗ РЕЦЕПТА".
8.20 "ОМОТР"
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.20 "ГЛАВНАЯ ДОРОГА"
9.55 "КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК".
10.55 "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС"
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.25 "ОСОБО ОПАСЕН!"
13.05 "КРЕМЛЕВСКИЕ ДЕТИ".
14.05 "СВОЯ ИГРА"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.20 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД"
15.55 Сериал "СЫЩИКИ-5"
18.00 "СЕГОДНЯ"
18.40 ПРОФЕССИЯ - РЕПОРТЕР
19.05 "МАКСИМУМ".
20.05 "РУССКИЕ СЕНСАЦИИ".
20.55 "ТЫ НЕ ПОВЕРИШЬ!"
21.45 "Реальная политика"
22.20 "Дас ист ФАНТАСТИШ"
22.55 Фильм "ЩЕЛКА" (США)
0.50 КЛАССИКА МИРОВОГО КИНО. Клод Брассер, Марта Келлер в комедии "ОСИНОЕ ГНЕЗДО" (Франция)
2.40 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА-4" (США) До 4.15

Воскресенье, 23 марта
4.15 Комедия "Волга - Волга"
6.00 Детское утро на НТВ.
7.00 "СЕГОДНЯ"
7.15 Лотерея "РУССКОЕ ЛОТО"
7.45 "ДИКИЙ МИР"
8.05 "СЧАСТЛИВЫЙ РЕЙС"
9.00 "СЕГОДНЯ"
9.20 "ЕДИМ ДОМА!"
9.50 "ИХ НРАВЫ"
10.25 "АВИАТОРЫ"
10.55 "QUATTRORUOTE". Программа про автомобили
11.25 "ОДИН ДЕНЬ".
12.00 "СЕГОДНЯ"
12.20 Фильм "ВЫЙТИ ЗАМУЖ ЗА КАПИТАНА"
14.05 "СВОЯ ИГРА"
15.00 "СЕГОДНЯ"
15.20 "БОРЬБА ЗА СОБСТВЕННОСТЬ"
15.55 "ТЫ - СУПЕРСТАР"
18.00 "СЕГОДНЯ. ИТОГОВАЯ ПРОГРАММА"
18.55 "ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ"
19.25 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
20.00 "ГЛАВНЫЙ ГЕРОЙ"
21.00 "ВОСКРЕСНЫЙ ВЕЧЕР"
22.10 "QUATTRORUOTE".
22.40 Фильм "С ШИРОКО ЗАКРЫТЫМИ ГЛАЗАМИ" (США)
1.30 Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВЦА-4" (США)
3.15 Т/с "ДЕТЕКТИВ РАШ - 2"
4.00 ПРОФЕССИЯ - РЕПОРТЕР
До 5.00

НВК 4-й канал

Понедельник, 17 марта
07.00-08.00 "Новый день"
18.00 Сонуннар- Новости.
18.15 "Сорсуннаак булчут"
18.30 ДТРА "Полярная звезда"
19.00 "Родник"
19.30 "Федерация"
20.00 "Ойкос"- страна удивительных открытий"
20.30 "Саха Сирэ-Якутия"
20.50 "SMS-экзамен"
20.55 "Сарыал" Страницы Всероссийского фестиваля балета "Стерх"
21.30 "Жизнь, окрылённая вдохновением".
22.30 "Живой календарь" Документальный сериал.
22.40 "Саха Сирэ-Якутия". До 23.00

Вторник, 18 марта
07.00-08.00 "Новый день"
18.00 Сонуннар- Новости.
18.15 "ДТРА "Полярная звезда" Олимпада айан.
19.00 "Муниципалитет" Прямой эфир.
19.40 "Эргимта"
19.55 "Ойкос"- страна удивительных открытий"
20.30 "Саха Сирэ-Якутия" Информационная программа.
20.50 "SMS-экзамен"
20.55 "Реальный шаг"
21.10 "Кэпсиэ"
22.10 "Дни Республики Саха (Якутия) в Москве"
22.40 "Саха Сирэ-Якутия". Информационная программа. До 23.00

Среда, 19 марта
07.00-08.00 "Новый день"
18.00 Сонуннар- Новости.
18.15 "Ырыа куттаах хоһоонньут" Семен Капитонов. ("Амма" ТВ)
18.45 Ток-шоу "Социум"
19.30 "Древние народы" Документальный сериал
19.40 "Туундара музейа"
19.55 "Ойкос"- страна удивительных открытий"
20.30 "Саха Сирэ-Якутия"
20.50 "SMS-экзамен"
20.55 "Время работать"
21.00 "Тыа сирэ"
21.30 "Время спорта"
22.00 "Дни Республики Саха (Якутия) в Москве"
22.40 "Саха Сирэ-Якутия". До 23.00

Четверг, 20 марта
07.00-08.00 "Новый день"
18.00 Сонуннар- Новости.
18.15 "Сойуччу көрсүбүт таптальым" Мария, Василий Спиридоновтар.
18.45 М/ф
19.00 "Правительственный час"
19.55 "Ойкос"- страна удивительных открытий"
20.30 "Саха Сирэ-Якутия" Информационная программа.
20.50 "SMS-экзамен"
20.55 "Реальный шаг"
21.10 "Өбүгэлэрбит омоонньорунан"
21.40 "Хомуур хапсаҕай"
22.40 "Саха Сирэ-Якутия". До 23.00

Пятница, 21 марта
07.00-08.00 "Новый день"
18.00 Сонуннар - Новости.
18.10 "Мы в ответе за эту дорогу" (ТВ "Алдан")
18.35 М/ф
18.50 Ток-шоу "Тобул"
19.30 "Деловой мир"
20.00 Спектакль "По велению Чингисхана" в театре им. Маяковского в Москве.
20.30 "Саха Сирэ-Якутия"
20.50 "SMS-экзамен"
20.55 "Правоведъ"
21.25 "Аал-луук мас"
22.10 Концерт юных музыкантов Высшей школы музыки.
22.40 "Саха Сирэ-Якутия". Информационная программа. До 23.00

Суббота, 22 марта
17.00 "Гевак"
17.30 "Кулинарный мир"
18.00 "Истин илдьит"
19.05 "Саргэлаахха сэҥэргэниэх" Прямой эфир.
19.50 "Джуманджиленд"
20.20 "Саха Сирэ. Күнтан күн"
20.50 "Время работать"
20.55 Республиканский турнир по борьбе хапсаҕай памяти М.П.Малардырова. ("Чароит" ТВ)
21.25 "Простые истины"
21.55 "Сардаана"
22.35 "Субботний вечер на НВК"
До 23.05

Воскресенье, 23 марта
17.00 "Туннук"
17.30 "ДТРА "Полярная звезда" Республиканский конкурс.
18.30 "Сана кэм"
18.45 "Дойдум барахсан"
19.30 "Якутия-День за днем"
20.00 "Любовь-весенняя страна" Концерт.
21.00 "Реальный шаг"
21.15 "Күлүм аллай"
21.45 "Лик" Дирижер и композитор Кирилл Герасимов.
22.25 "Таинственное величие Оймяконских гор" Документальный фильм.
До 23.00

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Күнү кийиппитин, саҥыстыбын **ДЬЯЧКОВСКАЯ Валентина Алексеевнаны** күн сырдыгын көрбүтүн, Айыы сиригэр кэлбитин үйэ анардаах үбүлүйэгүнэн итиитик-истинник эҕэрдэлиибит!

Эн сэмэй майгыынан, дьоннго эйэҕэс сыдьаанныынан, үлэҕэ, сырдыкка дьулуурдуунан биилэхтэ холобур буолаҕын. Баҕарабыт эйэхтэ кытаанах доруобуйаны, үйүн олоҕу, көрдьөрө билиммэт кыаллыаах саҥаны. Эмэн ийэхситин иччигэс тыына энэрдэстин, аман айыыҕытын аҥыныгас саҥаата арааҕастын.

Эҕэрдэни кыпта Наталья, Николай, Александра, Афанасий, Агрофена, Алексей, Никифор Дьячковскайдар, Кытаанахтан Пономаревтар.

x x x

Чурапчы улуусун Хатылы сэлиэннэтин олохтоохун күнү **ГОРОХОВА Татьяна Николаевнаны** 60 сааскын туолбут хэрэ-бэлиэ күнүнэн ис сүрэхпититтэн үөрэн-көтөн туран истинник эҕэрдэлиибит! Күндүтүк саныыр, ытыктыыр, таптыыллаах эдьиийбитигэр биллиэ туспутугар ахсаабат кыдамныын, сылаас таптальын, аймах-билэ дьоннор эйэҕэс сыдьааныын, утуе субэн, ханнык баҕарар тэҥнэҥ эйэбуннэрэх буоларгар мунура суох махтанабыт. Олохха дьулуурдуун, саныыбат саҥаалыын, кэнэ майгыынан, утуе сүрэхтэн өрүү холобур оностобут.

Бэйэктэрэ эдьиийбитигэр ыарыы ыалдастатын, кыргыдьыы кыттыспатын, эйиэхэ кытта сырдык саҥаа, үөрүү-эрэ дьүөрэлэстин, алохтоох барытаа тэннэ буоллун, сорҕулаах субэҕинэн, кыдамныылаах сыдьаанныынан барыбытын арчылаан, сылаанан сыдьаайан эйэннэ сырыт, үөрүүбүтүн уллэстэн ыраах диэн баҕа саҥа бастыҥ, утуе саҥаа утумнаах тиэрдэбит.

Дьокуускайтан А.Д.Неустроева, Хатастан Бурцевтар, Верхоянскайтан Прудецкайдар, Мирнэйтэн Николаевтар, Мугудайтан Васильевтар, Улахан-Куолтэн Трофимовтар, Чурапчыттан тоойуун П.П.Дьячковскай, Дьячковскайдар, Бушкевтар, Марковтар, Прудецкайдар.

x x x

Күнү, убаастыыр табаарыстыт **Дмитрий Антоновичи КИРИЛЛИНИ** үбүлүйдэҕэх күннүнэн тэннэ үөрэн-көтөн туран ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт тыс бэйэҕэр, дьиэ кэргэннэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, сэрэ, үлэҕэ ситиһиилэри. Үөрүү-көтүү аҥыстаныы.

Кузьминнар, Ефремовтар, Кривошапкиннар, Посельскайдар, Слепцовтар.

x x x

Күнү, ытыктыыр дьүөгэбитин "Маарыччаан" ПО бухгалтерын **ЕФРЕМОВА Матрена Егоровнаны** олохтун ортотааммытынан, үйэ анардаах үбүлүйүгүнэн эҕэрдэлиибит!

Олохха дьулууру, утуеҕэ тардыһыыны күүһүнэн сохтоҕун туорт оҕону иитэн, улаатыныаран, үөрэппитэн, хайы онорон олох кизиҥ аартыгар таһаардын. Үлэҕэ бэриниилиигинэн, амарах майгыынан убаастабылга сылдьаҕын. Сиэмнэр, оҕолоруттан сылаас сыдьааннаринан уҥуппутун курдуттун үөрэ-көтө сырыт, дьоллоох, ситиһиилэх буол.

Дьүөгэлэриҥ Нина, Анна, Валентина, Надежда.

x x x

Российскай Федерация үөрэҕириитин туйгунун, старшай учуутала, С.А.Новгородов аатынан Чурапчы алын сүүрэх оскуолатын директорун **ПОСЕЛЬСКАЯ Прасковьа Николаевнаны** үйэ анардаах үбүлүйүгүнэн итиитик-истинник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт саха алмаатыныы кытаанах доруобуйаны, үлэҕэ ситиһиилэри, эйэҕэс үөрүү-көтүү, дьиэ кэргэннэр дьоллу-саргыны, бойдьыат олоҕу, курдуттун ыраас сырдык халлааны.

С.А.Новгородов аатынан Чурапчы алын сүүрэх оскуолатын коллектива.

x x x

С.А.Новгородов аатынан Чурапчы алын сүүрэх оскуолатын учуутальын **ОКОНЕШНИКОВА Мария Семеновнаны** олохтун ортотааммытынан итиитик-истинник эҕэрдэлиибит!

Оҕо дьону сырдыкка, кэрэҕэ үөрүйэр, билиини бэлэхтиир сыраларын үлэҕэ өссө үрдүк ситиһиилэри, сир үрдүгэр баар барыы кэрэни, доруобуйаны баҕарабыт.

С.А.Новгородов аатынан Чурапчы алын сүүрэх оскуолатын коллектива.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Камчаева Екатерина Егоровна аатыгар бэриллибит А 511367 №-дээх ветеранскай дастабырыаннаҕа суоттуттан дьиҥэ суоҕунан саҕыллар.

Муниципальное образование "Чурапчинский улус (район)"

РАСПОРЯЖЕНИЕ №57

от 6 марта 2008 года

О проведении улусного этапа Всероссийского фестиваля художественного творчества инвалидов "Вместе мы сможем больше"

В целях показа наиболее ярких, интересных достижений в области художественного творчества, укрепления позитивного имиджа инвалидов в общественном мнении и содействия активной интеграции их в жизнь современного общества:

1. 18 марта 2008 года провести улусный этап Всероссийского фестиваля художественного творчества инвалидов "Вместе мы сможем больше".
2. Утвердить организационную комиссию по проведению фестиваля в составе:
- Лобановой Д.М., зам. главы по социальным вопросам, председатель;
- Елисеевой П.Д., начальника ТО и ГУ УСЗН и Т, зам. председателя;
- Попова Д.Д., начальника управления образования, член;
- Сидорова Е.С., начальника управления образования, член;
- Коркина А.И., главного врача ЦУБ, член;
- Окошенькова И.И., главы МО "Чурапчинский наслег", член;
- Захарова А.А., редактора-директора ГУ РИО "Саҥа олох", член;
- Карданевского Т.А., директора ТРС "Маарыччаан", член;
- Дьячковского К.Д., начальника ОВД, член;
3. Организационной комиссии разработать и утвердить план фестиваля художественного творчества инвалидов "Вместе мы сможем больше".
4. Главам МО наслегов, руководителям предприятий и организаций рекомендовать:
- содействие в проведении фестиваля художественного творчества инвалидов;
- обеспечение транспортом участников фестиваля.
5. Редакции РИО "Саҥа олох" (Захаров А.А.), ТРС "Маарыччаан" (Карданевский Т.А.) обеспечить освещение мероприятия.
6. Контроль исполнения возложить на Игнатьева И.П., руководителя Службы управления персоналом.

И.НАММОСОВ, глава муниципального образования.

СҮҺҮРҮҮТТЭН СЭРЭНИН!

Күһүн тыа иһигэр от-мас быыһын аайы сиистэн силис тардан айылҕабыт бараҕан киһи аймахха хатаҥалаан бэрсэр астара – таллэйдэр күн уотун батыһан өрүһүспүттүү хамсыы-хамсыы үүнэллэр, арыы сыа төбөлөрө кылбачыһа оонньуулар. Ол аайы оҕо, дьахтар үөрүөтө тыа диэки хаамсаллар, кыйыннты хаһаастарын бэлэмнииллэр.

Ити эрэри сорох ардыгар үөрүүбүт араас биричиинэнэн эрэйгэ, кыһалҕаҕа да кубулуйуон сөп. Ол курдук, сыралаһан хомуйбут таллэйбитин, үүнэрбит оҕуруоппут аҥын сыыһа астаабын, туугаабын түмүгэр сүһүрүөххэ сөп.

Сүһүрүүнү (ботулизмы) үөскэтэр бактериялар почваҕа бааллар. Почваттан уута, оҕуруот астарыгар, таллэйгэ олохсуйаллар. Күн уотугар, химическэй дьаатларга кыайтарбаттар. Сорох көрүүтүнэ 5 чаас да устата оргуутуну тулуйуохтарын сөп. Сүһүрүүнү үөскэтэр дьаатартан саамай күүстээхтэриэн ботулотоксин буолар. Кини 0,3 миллиэкилограмма киһини өлөрүөн сөп. Сүһүрүү дьаата киһи этигэр-хааныгар киирэн баран биллибэккэ көстүбэккэ 2 чаастан уон күнүгэ диэри ситэр.

Сүһүрүүнэн ыалдьыы күүһэ төһө эҥбэх дьаат киирбититтэн тутулуктаах. Ыарыы эмиэкэ саҕаланар. Сүрэҕин көбөр, хотуолуугун, мэйиин эргийэр, үөһүрэҕин, төбөн ыалдьар, айаҕыр куурар, күүһүн эстэр, иниг ыалдьар, түөһүн иһэ аһыйар. Туох баар быччыҥнар тоноҕосторо мөлтүүллэрин түмүгэр ыалдьыбыт киһи сатаан сантарбат, убаҕаһы ыйыстыбат буолар, оннооҕор хараҕын халтаһатын да көтөҕүтэр ыарырҕатар. Көрөрө мөлтүүр, предметтэри иккилин-үстүү хос көрөр, оннооҕор сатаан суруйбат, аахпат буолар. Улаханнык сүһүрбүт киһи сүрэҕин үлэтэ кэһиллэр, хаанын баттааһына үрдүүр, түөһүн быччыҥнара үлэлэбэккэлэр тыынарыгар эрэйдэнэр. Киниэхэ суһал медицинскэй көмө оногоһуллубатаҕына сүһүрбүт киһи тыына хаайтаран өлүөн сөп.

Маннык ыарахан ыарыынан ыалдьыбат иннитэн оҕуруот аһын, таллэйи кэнсиэрбэлиигэ сэрэхтээх буолуохха наада. Кэнсиэрбэлиигэ туттар иһитэ-хомуоһу суодалаах уунан кичэйэн сууйан баран 10-15 мүнүүтэ оргутуллуохтаах. Оҕуруот астарын, таллэйи буоруттан-сыыһыттан ыраастаан баран сууйуллуохтаах уонна оргутуллубут баанкаларга уган, уксустаах, туустаах рассолу кутан бархан кичэйэн салгын киирбэт гына хаппахтаныахтаах уонна сөрүүн сиргэ уурулуохтаах.

Ф.ФЯКОВЛЕВА,
улуустааҕы кини бальыыһа профкабинетын үлэһитэ.

БОЛҢОЙУН! БОЛҢОЙУН!

Дьокуускай куорат пластиковай түннүктэри, ханнары оторор "ТИССЕН ПЛАСТ" фирмата 2008 сыл кулун тутар 19-20 күннэригэр Чурапчы улууһутар бойдатын бородуукпутунаан быыстапыатын тэрийэр.

Быыстапка үлэ чаанньыгар Ярославскай уулусса, 23-гэр "Дэлэгэй" рынок дьиэтигэр улаатыан. Бу күннэргэ нэһилиэнньэтэн сайаанна хомуллар, сахалыы оборуудаа түннүктэр кэмэйдэрин фирма специалистара, бойдоҕо кэлэн миэстэтигэр ыыльахтара, ааналаах субэлэри биэрэхтэрэ. Ол туһунан телевидение рекламатыгар, олохтоох хаһыат биллэриилэриттэн билиэт.

Тыа сиригэр олохтоохтортутар бырыһыанньа суох тилэбүргэ уһаты ыарыгэ, саасы чэгиэннэргэ көрүүлэлэр.

Дьокуускайга ыытыллыыта: Автодорожнай уул, 14. Тел: 35-79-44.

Боростобиитэ: Борисов Василий Васильевич, Чурапчы сэл. Константинов уул, 16. **Билэр тел:** 41-663.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Продается "Сузуки-Эскудо" объем двигателя 1500, цвет синий с серым, состояние отличное, 1997 г.в. Цена 250 тыс.рублей. **Конт. тел:** сотовый 700-386.

x x x

Атыылаанар ДТ-75 трактор, 2004 с. УАЗ "Хантер" массыына. **Билэр тел:** 25-304 (үлэ чаанньыгар), 25-301 (үлэ чаанньын кэнниттэн).

"САҤА ОЛОХ" ХАЛЬЫАННА ОБУОНТАРЫҢ

Саҥа олох хардыытын батыһан
Сайдыы суолун туруһуохха,
Сонун суурэн үксүүрүн түстэһэн
"Саҥа олох" хаһыаты аҕыахха!
Күннээҕи олохпут туһунан ситиһэн
Кургуомунан үлэлиэххэ,
Куустээх үлэ, түбүк кэнниттэн
Куттуулаах хаһыаты сэргиэххэ!
Үгүс солун ааҕаһын истиһэн
Киһиттэн киһиэхэ сэһэргиэххэ,
Хаһыат суоҕуттан саҥаарҕаан турбакка
Суһаллык баран сурутуохха !!!

Индекспит: 54907

Сыаната 3 ыйга – 215 с. 85 х.

Ыытыстыр кэрдиҥэ күүгүнүт, педагогическай үлэ ветерана, Саха Республикатын культуратын үтүмэх үлэлиитэ, Россия Журналистарын союзун чилиэнэ, СР учуутальларын учууталлара, Театта улууһун Бочуоттаах гражданина, Чоркоох музейын эмеритаабыт биллиилээх ыраахтаах, фольклорист, Чурапчы педагогическай училищетыгар ор сылларга учууталлаабыт

Дьокуускай-Саха – **АНДРОСОВ Прокопий Харламовичы**

олохтон туораабытынан ааҕарыгар, сиэннэриэхэ, аймахтарыгар дириҥ кутталлыбыт тиэрдибит:

Дириҥнэн, Дьокуускайтан, Чурапчыттан Розановтар, Энергетиктар, Филипповтар, Ивановтар.

Таптыыллаах иэнэрэ, Хайыһыт участокпутун бэлэмнэтэ медсестрата **ПОЙСЕЕВА Мария Петровна**

ыалдьан олохтон барбытынан кэйиспитигэр уонна бырааппытыгар Таптыка, Василий Белиннэргэ дириҥ кутталлыбыт тиэрдибит.

Кылыттан, Чурапчыттан, Дьокуускайтан аймахтар Белиннэр, Матвеевтар, Ивановтар.

Кутталлаах:
– Таптыыллаах балта Пойсеева Мария Петровна олохтон туораабытынан дьүөгэбитигэр "Саҥа олох" РИХ ГУ ветеран үлэһитигэр Альбина Петровна Смирновалар, иэн дьиэ кэргэннэр, биирэ тэрэбүттэриэр "Саҥа олох" РИХ ГУ ветеранар.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор - директоры солбуйаччы, эпиэстэлиир секретарь, сурук отдела – Г.И. ПОЛУСКИНА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Культура, политика, бырааб отдела – О.В. ЖИРКОВА.
Үөрэх, дорообуйа хаммастабылын отдела – А.М. АДАМОВА.
Ыччат, оҕо-аймах отдела – Н.Н. ГАВРИЛЬЕВА.
Верстальщик – Э.И. ХОМУС.
Корректор – В.Н. ПЕТРОВА.
Бэчээттээччи – Ф. А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждение. Массаабай информация средстволорун туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР региональной управлениятыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

Саҥа олох

Автор сурутар этиилэр саҥа редакция позициятыгар маннык сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чоҕуолар кырдьыктаахтарыгар эпиэтиэнэ автор тус бэйэтэ сүгэр.

АДАРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
Телефоннарбит: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358.
E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

"Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук ГУ. Офсетнай бэчээт. Сакаанын № 39. Тираж 2100. 14.03.2008 с. бэчээккэ бэриллиннэ.
Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуорунньуюка, чаппиэргэ уонна субуотаҕа тахсар. Индекса: 54907.